

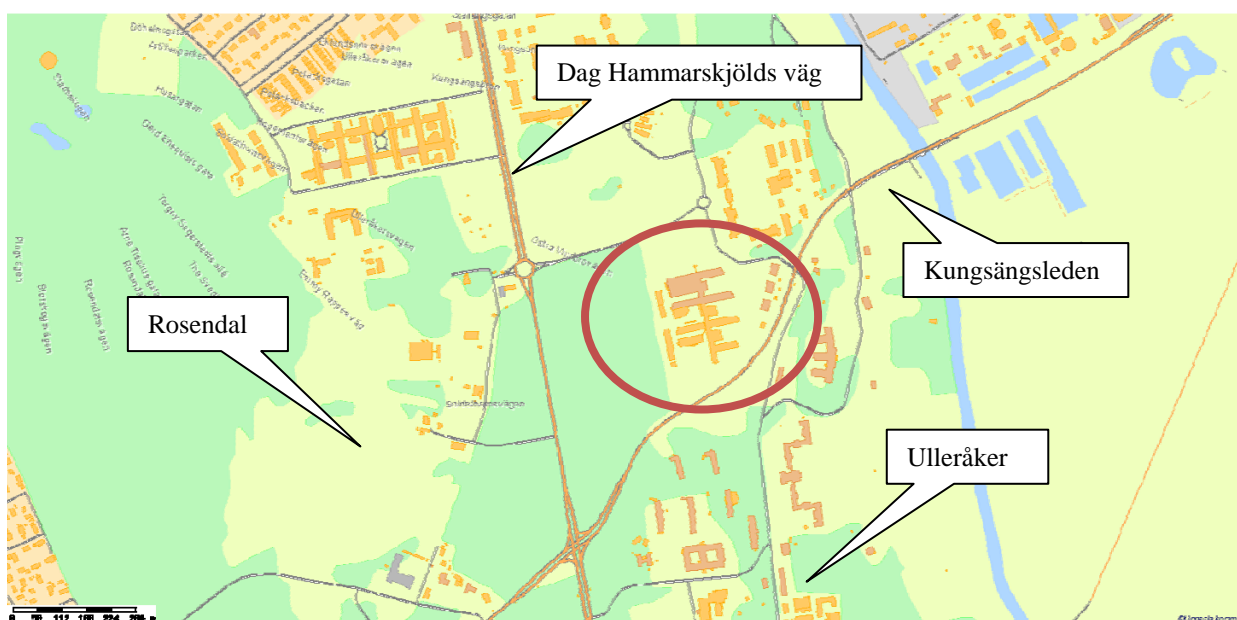
Handläggare
Sara Lindh
018-727 87 32

Diarienummer
PBN 2013-000340

Planbeskrivning Detaljplan för Ångströmlaboratoriet

Normalt planförfarande

GRANSKNING mellan 23 september och 14 oktober 2015

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

HANDLINGAR	3
Granskningshandlingar.....	3
Övriga handlingar	3
Läshänvisningar	3
Medverkande.....	3
PLANENS SYFTE OCH HUVUDDRAG	4
MILJÖBALKEN (MB).....	8
Tillämpliga bestämmelser.....	8
Miljöbedömning enligt miljöbalken 6 kap.....	9
TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN	9
Översiktsplan.....	9
STADSBYGGNADSVISION	10
OMRÅDEFÖRUTSÄTTNINGAR OCH FÖRÄNDRINGAR	11
Kulturarv	14
Naturmiljö.....	15
PLANFÖRSLAGET.....	18
Nollalternativ.....	21
PLANENS GENOMFÖRANDE	21
Organisatoriska åtgärder	21
Tekniska åtgärder.....	21
Ekonomiska åtgärder.....	21
Fastighetsrättsliga åtgärder	21
Stadsbyggnadsförvaltningen	22

HANDLINGAR

Granskningshandlingar

Planhandlingar

- Plankarta med bestämmelser
- Planbeskrivning med illustrationer

Övriga handlingar

Under planarbetet har dessutom följande handlingar upprättats:

- Miljöbedömning steg 1 behovsbedömning (daterad 2014-03-19)
- Geoteknisk markundersökning (dat 2013-12-20)
- Dagvattenutredning (dat 2014-03-12)
- Trafikutredning (dat 2013-12-16)
- Solstudier (dat 2014-01-17)
- Volymstudier (dat 2015-02-05)
- Beskrivning av arkitektonisk vision (dat 2013-11-27)
- Kulturhistorisk utredning, Upplandsmuséet (dat 2014-10-16)
- Fastighetsförteckning*

Granskningshandlingarna finns tillgängliga på kommuninformationen och Stadsbiblioteket. Samtliga handlingar finns att ta del av på Uppsala kommuns webbplats www.uppsala.se/stadsplanering. Handlingar markerade med * finns inte på webbplatsen på grund av PUL (Personuppgiftslagen).

Läshänvisningar

Plankartan är den handling som är juridiskt bindande och anger vad som t ex ska vara allmän plats, kvartersmark, hur bebyggelsen ska regleras m.m. Plankartan ligger till grund för kommande bygglovprövning.

Planbeskrivningens syfte är att beskriva områdets förutsättningar och de förändringar som planen innebär. Planbeskrivningen ska vara ett stöd för att kunna tolka plankartan.

För beskrivning av planprocessen och var i denna process man befinner sig hänvisas till processpilen på följebrevets baksida.

Medverkande

Detaljplanen har tagits fram av kontoret för samhällsutveckling i samarbete med andra kommunala förvaltningar och fastighetsägaren.

Geoteknisk undersökning och dagvattenutredning har tagits fram av Bjerking AB, trafikutredningen av Per Löfvendahl Trafikplanering, solstudier samt arkitektonisk beskrivning av Tema arkitekter.

PLANENS SYFTE OCH HUVUDDRAG

Bakgrund

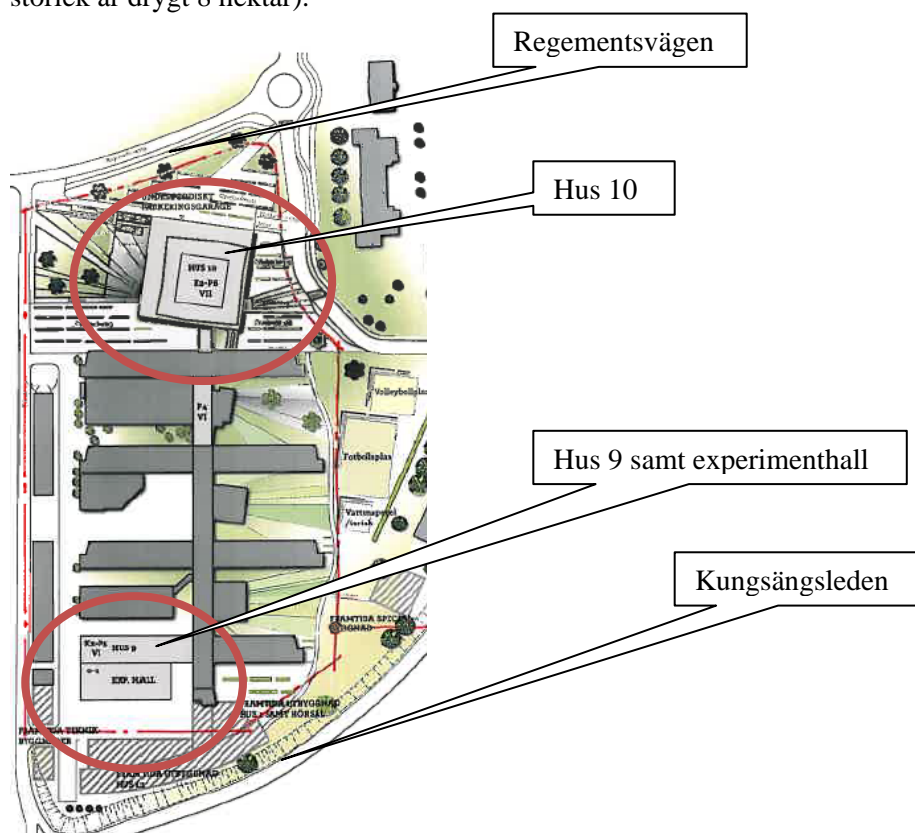
Ångströmlaboratoriet byggdes på 1990-talet när Uppsala universitets verksamhet i de tidigare regementsbyggnaderna (S1) på Polacksbacken behövde expandera. Ångströmlaboratoriet rymmer institutioner för matematik, fysik, teknik och viss kemi. Sedan byggnaden uppfördes (1995-97) har sammanlagt två ytterligare utbyggnadsetapper genomförts. Första etappen genomfördes mellan 1998-2000 och den senaste år 2006.

År 2013 tog Uppsala universitet och Akademiska Hus AB gemensamt fram en utvecklingsplan (Campusplan) för området för att tydliggöra sina framtida lokalbehov. Trots att Ångströmlaboratoriet byggts ut de senaste åren finns fortfarande behov av fler lokaler. Akademiska Hus önskar därför uppföra ytterligare en flygel (hus 9) med tillhörande experimenthall samt en ny huskropp (hus 10) norr om befintlig byggnad genom att bygga på mark som i dagsläget används som markparkering. Tillbyggnaderna uppförs således på mark som redan är hårdgjord. Genom att bygga till laboratoriet på föreslaget sätt behöver inga större ingrepp eller förändringar ske i den befintliga byggnaden.

Syfte

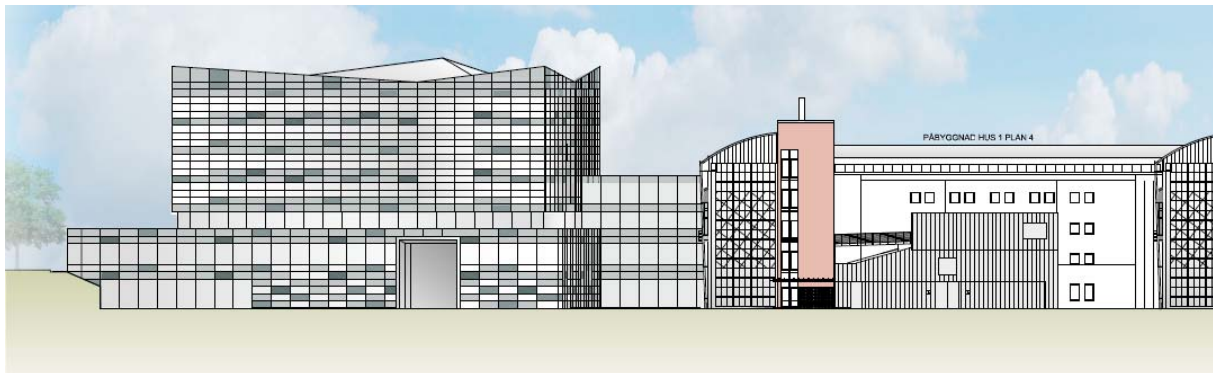
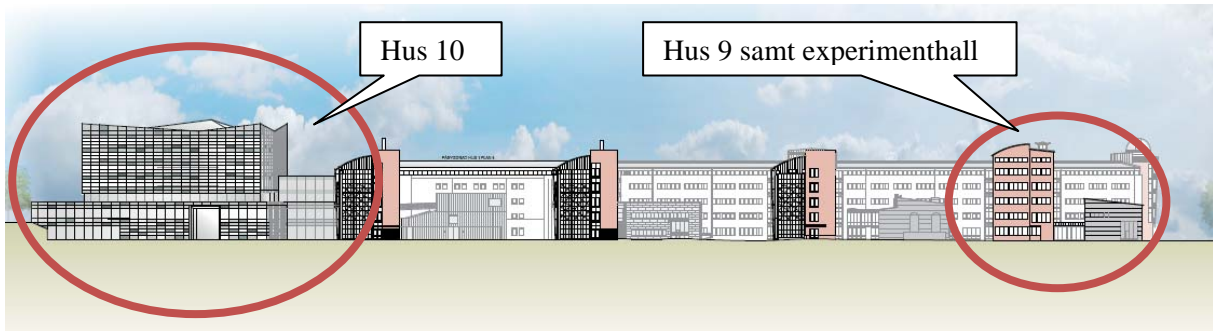
Syftet med detaljplanen är att skapa möjlighet att bygga till Ångströmlaboratoriet med ytterligare en flygel (hus 9) samt en ny byggnadskropp (hus 10) norr om befintlig byggnad genom att bygga på mark som i dagsläget används som markparkering. Tillbyggnaderna uppförs således på mark som redan är hårdgjord. Genom att bygga till laboratoriet på föreslaget sätt behöver inga större ingrepp eller förändringar ske i den befintliga byggnaden.

Planområdet omfattar del av fastigheten Kronåsen 7:1, motsvarande cirka 6 hektar (fastighetens totala storlek är drygt 8 hektar).

Figur1. Situationsplan.

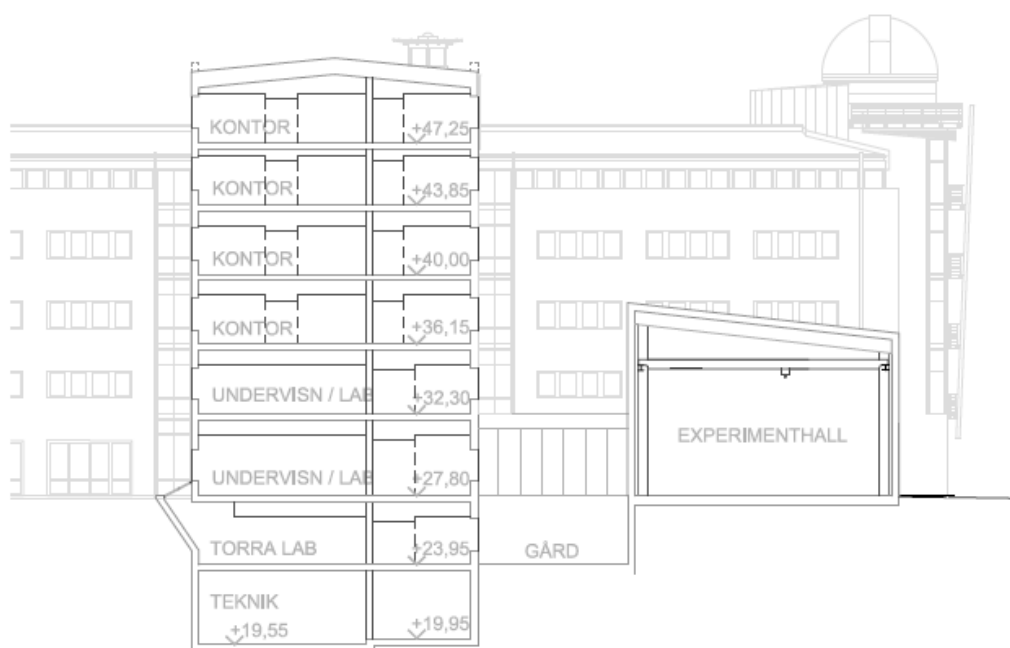
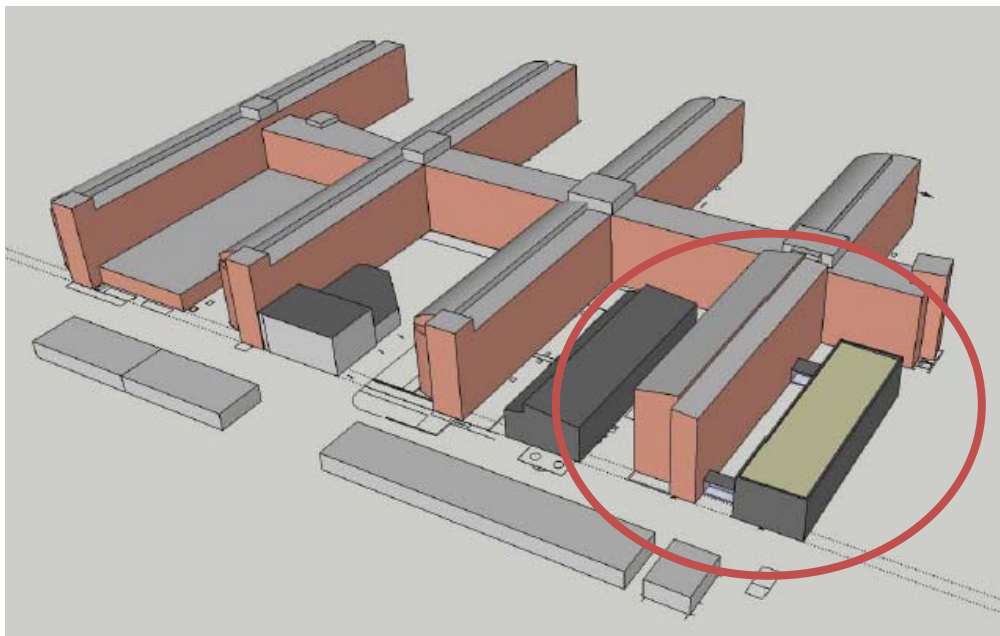
Tillbyggnadsförslag

Figur 2. Elevation mot väster (Tema arkitekter).

Hus 9 planeras innehålla undervisningslokaler/ laboratorier, kontorsrum samt en experimenthall. Tillbyggnaden avses bli ytterligare en flygel med liknande proportioner som övriga flyglar och med en placering i enlighet med en redan etablerad struktur. Huskroppen skulle komma att exponeras mot Kungsängsleden.

Platsen utgörs idag av en parkering för cirka 100 bilar. I samband med byggnation föreslås att en ny parkering skapas med ca 160 parkeringsplatser söder om byggnaden och mestadels utanför planområdet.

Figur 3. Volymstudie samt sektion hus 9 (Tema arkitekter).

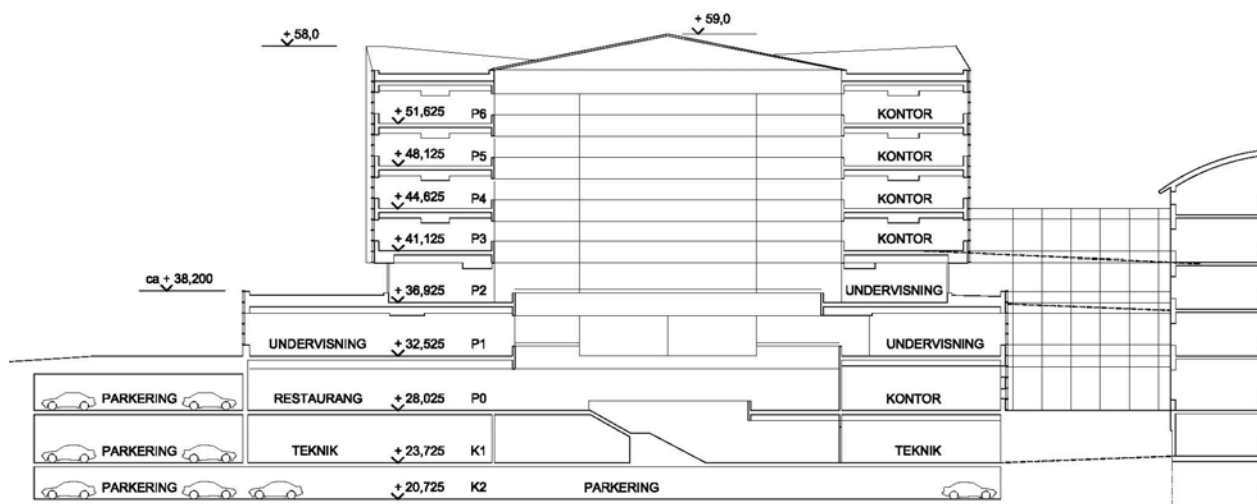
Hus 10 planeras för undervisningslokaler, restaurang och parkeringsgarage i en nedre sockel samt ett flertal våningar för kontorsändamål i en övre del. Centralt i byggnaden planeras en större ljusgård. Byggnaden planeras rymma institutioner som idag rymms i de fd signalregementsbyggnaderna.

Figur 4. Illustration hus 10 - nya entrén till Ångströmlaboratoriet (Tema arkitekter).

Figur 5. Illustrationer hus 10 sett från Lägerhyddsvägen (Tema arkitekter).

Figur 6. Sektion hus 10

Hus 10 skulle komma att förändra landskapsbilden i den bemärkelsen att en stor markparkering ersätts av en större byggnadsvolym vilken ännu tydligare än befintlig byggnad annonserar sig mot Dag Hammarskjölds väg. Tillbyggnaden föreslås bli cirka 11 meter högre än befintlig byggnad, motsvarande drygt tre våningar, och få ett annat uttryck.

Markparkeringens 360 platser kompenseras genom ett underjordiskt garage om 300 platser.

MILJÖBALKEN (MB)

Tillämpliga bestämmelser

Planförslaget bedöms vara i överensstämmelse med miljöbalken 3 kap 1 § MB avseende markanvändningens lämplighet med hänsyn till beskaffenhet och läge, föreliggande behov och en från allmän synpunkt god hushållning.

Planförslaget berör riksintresse för kulturmiljövården enligt 3 kap 5 § MB eftersom det ligger inom riksintresse Uppsala stad. Enligt värdebeskrivningen är Uppsalas siluett därvid av betydelse. Det är viktigt att hus 10 höjd studeras ur stadsbildssynpunkt så att det inte innebär skada på riksintresset. Såsom tillbyggnadsförslaget redovisas bedöms byggnadskroppen inte innebära sådan skada, under förutsättning att fasaden gestaltas för att inte konkurrera med i första hand slottet.

Planförslaget berör inte miljöbalkens kapitel 4 som anger att det rörliga friluftslivets intressen särskilt beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön vad avser Mälaren med öar och strandområden. Planförslaget bedöms därmed vara förenligt med miljöbalkens kapitel 4.

Detaljplaneområdet avvattnas till Fyrisån. Fyrisån är upptagen som ytvattenförekomst vilken belagts med miljö kvalitetsnorm. I detta läge uppnår Fyrisån måttlig ekologisk status och ej god kemisk ytvattenstatus enligt miljö kvalitetsnormerna. Byggnation enligt planförslaget får inte innebära att statusen försämras. Planförslaget bedöms vara förenligt med miljöbalkens kapitel 5.

Planförslaget berör miljöbalkens 7 kap 21-22 §§ angående vattenskyddsområde. Planförslaget bedöms vara förenligt med detta kapitel.

Miljöbedömning enligt miljöbalken 6 kap

Miljöbalken 6:1–6:18 och 6:22 tillämpas om ett genomförande av en detaljplan kan antas medföra en betydande miljöpåverkan (EU-direktiv 2001/42 EG). Vid betydande miljöpåverkan ska en miljöbedömning av planen göras under vars process en miljökonsekvensbeskrivning tas fram. En behovsbedömning utifrån förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar, bilaga 2 och 4, görs för att ta ställning till om ett genomförande av en detaljplan kan antas leda till en betydande miljöpåverkan eller inte.

Samlad bedömning av betydande miljöpåverkan

En behovsbedömning, daterad 2012-03-19, har upprättats. Sammantaget visar bedömningen att de tänkta tillbyggnaderna inte innebär risk för betydande miljöpåverkan i miljöbalkens mening. Länsstyrelsen delar kommunens bedömning och framför i samrådsyttrande daterat 2014-03-18 att planens genomförande utifrån en sammanvägd bedömning inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Motiverat ställningstagande kring

Med utgångspunkt i behovsbedömningen är kommunens samlade bedömning att ett genomförande av detaljplan för Kronåsen 7:1 inte medför betydande miljöpåverkan enligt MB 6:11 och att en miljöbedömning enligt MB 6:11–6:18 således inte krävs.

TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN

Översiktsplan

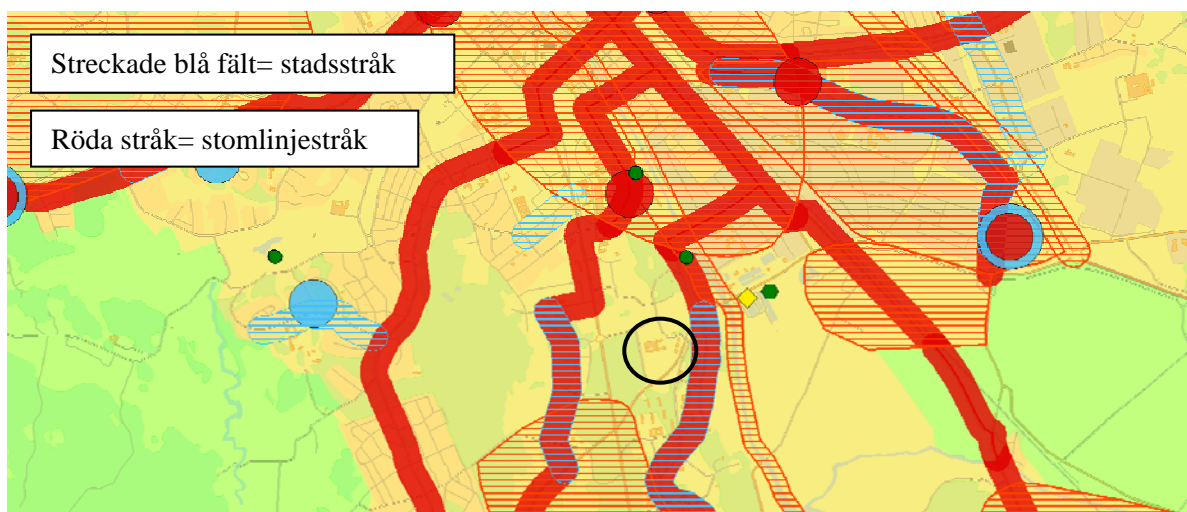
Området ligger inom det som i översiktsplanen 2010 (ÖP) kallas stadsväven. Inom stadsväven bör bebyggelse, grönstruktur, transportsystem och tekniska försörjningssystem förtätas för att klara klimat- och miljökrav samt krav på stadslivskvaliteter. Målsättningen är att Uppsala ska utvecklas till en tätare stad med starkare samband. Det är således önskvärt med en förtätning i det här området, under förutsättning att det sker med beaktande av platsens särskilda kvaliteter. Detta kan ske genom att bebygga mark som redan är hårdgjord eller på annat sätt redan är exploaterad.

Kollektivtrafik

En huvudtanke i ÖP är att stadsutvecklingen ska ske genom att staden växer i stråk som koncentreras kring vissa gator och kring stomlinjer i kollektivtrafiken. Längs dessa stråk ska tillskott av bostäder, verksamheter och besöksfunktioner prioriteras. ÖP pekar ut ett sådant stadsstråk längs den stomlinje för kollektivtrafiken som planeras från stadskärnan och vidare genom Ulleråker. En sådan utveckling kan på sikt få betydelse för tillgängligheten till Ångströmlaboratoriet.

Dag Hammarskjöldsstråket

Kronåsen 7:1 ansluter till ÖP:s utredningsområde *Dag Hammarskjöldsstråket*. Dag Hammarskjöld passerar idag ett flertal sinsemellan fysiskt isolerade områden och målsättningen är att koppla samman dessa genom tät stadsbebyggelse och parker. Om detta sker kan Dag Hammarskjöldsstråket tydligt bli den centrala stadens förlängning söderut. Att utöka verksamheten vid Ångströmlaboratoriet ligger således i linje med utbyggnadsplanerna enligt översiktsplanen.

Figur7.Utdrag ur översiktsplan 2010.

Detaljplaner och program

Detaljplaner

För det aktuella området gäller för närvarande *Detaljplan för Södra fältet (Dp 60 Z)* som vann laga kraft 1994 och *Detaljplan för Södra fältet, del av Ångströmlaboratoriet* som vann laga kraft 2010.

Detaljplanen för Södra fältet låg till grund för etableringen av Ångströmlaboratoriet under 1990-talet. Detaljplanen för del av Ångströmlaboratoriet togs fram för att bygga det så kallade Energihuset, att användas för konferenser, utbildning och publika arrangemang. Planen ger även möjlighet att uppföra ett planetarium och ett vindkraftverk. Denna plan har inte utnyttjats.

Övriga program, planuppdrag etc

Kommunstyrelsen har fattat beslut om att det ska utarbetas ett program för Dag Hammarskjöldsstråket (dnr 2012-0452) i enlighet med ÖP. Programmet ska utreda strategiska frågor för den fortsatta utvecklingen av trafiksystem, bebyggelse och grönstruktur i hela stråket.

Området berörs även av Program för södra Åstråket (dnr 2012-20169), pågående planläggning på Rosendalsfältet (dnr 2012-20172) samt program för Ulleråker (dnr 2012-20250).

STADSBYGGNADSVISION

Hus 9 inordnar sig i en befintlig struktur på mark som redan är ianspråktagen för laboratorieverksamheten. Byggnaden föreslås gestaltningsmässigt anpassas till laboratoriets arkitektur.

Hus 10 är utformad för att lyfta fram Ångströmlaboratoriet i stadsbilden och för att vara en symbol för sin samtid. Den har ett eget arkitektoniskt uttryck i förhållande till huvudbyggnaden och byggnaderna i närområdet, vilket kontoret bedömer vara ett möjligt arkitektoniskt grepp för att volymen såsom ett senare tillägg ska vara tydligt avläsbart i sin kulturhistoriska och gestaltningsmässiga kontext. Med den i sammanhanget avvikande gestaltningen tydliggörs skillnaden mellan tillbyggnad och huvudbyggnad. Tillbyggnaden, såsom den presenteras i redovisade bilder, visar drag av high tech-arkitektur och kan genom detta exteriöra uttryck annonsera verksamhetens inriktning.

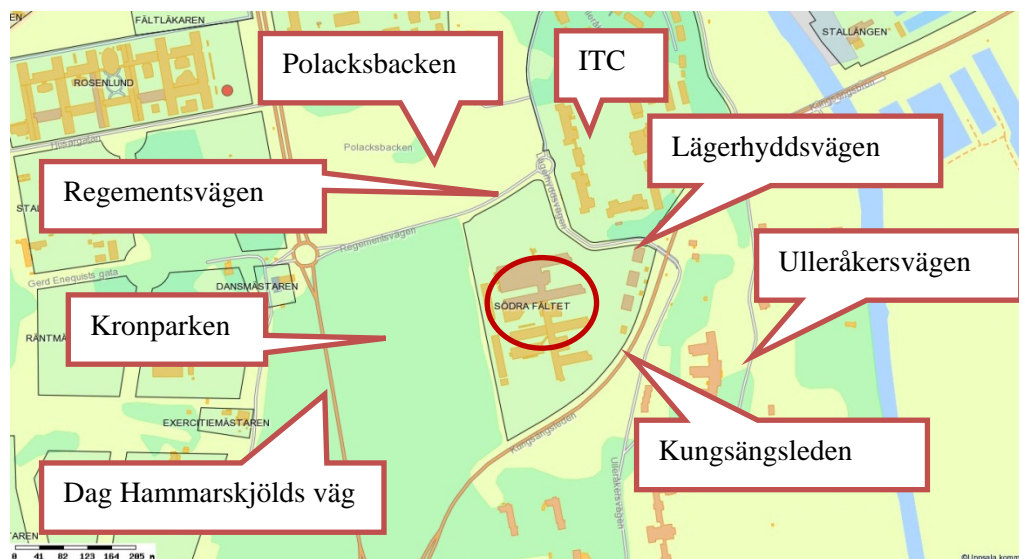
Volymens snedställda placering i förhållande till huvudbyggnaden skapar en i sammanhanget ny sorts rumslighet och nya platser samtidigt som den inte skymmer regementsbyggnaderna sett från Dag Hammarskjölds väg.

OMRÅDESFÖRUTSÄTTNINGAR OCH FÖRÄNDRINGAR

Geografiskt läge

Ångströmlaboratoriet är beläget cirka 2 km söder om Uppsala centrum (i stadsdelen Polacksbacken). Norr om planområdet ligger Regementsvägen, fältet Polacksbacken, Glutenområdet och Informationsteknologiskt Centrum (ITC).

Söder om byggnaden passerar Kungsängsleden, längre söder över ligger Ulleråkersområdet. Närmast i öster finns Lägerhyddsvägen. I väst ligger en gata för Ångströms räkning, som dock saknar officiellt namn (i trafikutredningen kallad "Västra vägen") och som hör till fastigheten Kronåsen 1:14.

Figur 8. Områdesbeskrivning.

Markägoförhållanden

Marken ägs av Akademiska Hus AB.

Tidplan

Planen beräknas antas under hösten 2015.

Genomförandetid

Planens genomförandetid är 5 år från det datum planen vinner laga kraft.

Landskapsbild, stadsbild

Förutsättningar

Ångströmlaboratoriet är en friliggande byggnad utan större integration med omgivande bebyggelse eller vägnät. Byggnaden skymtas på avstånd från öster/ Kungsängen och påverkar liksom kasernområdet Uppsalaåsens siluett i viss mån. Den är väl synlig från Dag Hammarskjölds väg och Polacksbacken samt från Kungsängsleden.

Planområdet är plant (+30 i norr till +27 i söder), men ligger på Uppsalaåsen som släntar ner mot Fyrisån på andra sidan Kungsängsleden.

Förändringar

Hus 9 föreslås bli ytterligare en flygel med liknande proportioner som övriga flyglar. Denna planeras i en mer intern miljö som omgärdas av befintlig bebyggelse. Tillbyggnaden skulle således uppföras enligt en redan etablerad struktur och likna ursprungsbyggnaden i skala och uttryck. Byggnaden föreslås dock bli högre än övriga flyglar. Även om den skulle komma att synas tydligt mot Kungsängsleden skulle den stadsbildsmässiga effekten med hänsyn till den anpassade utformningen troligen bli av begränsad betydelse.

Figur 9. Perspektivbild hus 9 från Kungsängsleden (Tema arkitekter).

Hus 10 kan komma att förändra landskapsbilden i den bemärkelsen att en stor markparkering för 360 bilar ersätts av en större byggnadsvolym vilken ännu tydligare annonserar sig mot Dag Hammarskjölds väg. Totalt 300 parkeringsplatser föreslås istället i ett underjordiskt garage.

Tillbyggnaden skulle bli cirka 11 meter högre än befintlig byggnad, motsvarande drygt tre våningar, och få ett annat uttryck. Enligt förslaget ligger husets högsta punkt, ljusgårdens tak, på nivån +59 m, att jämföra med huvudbyggnadens längsgående nock med höjden ca +48 m.

Utöver höjden kan byggnaden komma att påverka stadsbilden påtagligt genom sin karaktäristiska gestaltning; byggnaden föreslås få en fasad av sten och glas, vilket avviker från både kasernområdets och Ångströms huvudsakligen kulörta, putsade fasader. Fasadmaterialet regleras dock inte genom detaljplanen.

Huruvida en glasad fasad kan komma att reflektera ljus på ett sätt som upplevs som bländande för omgivningen måste utredas närmare i samband med bygglovgivning. Byggnaden får inte innebära någon betydande olägenhet i denna bemärkelse.

Med uppförande av hus 10 skapas förutsättningar för en tydligare entré till laboratoriet. Enligt förslaget ska varje sida av byggnaden ha en väl markerad entré, det vill säga sammanlagt tre stycken. Genom detta anslag kan laboratoriet komma att upplevas som mer publikt och öppet än i dagsläget. Tillbyggnaden har enligt förslaget heller inte någon baksida, utan har arkitektoniskt likvärdigt utformade fasader i alla väderstreck.

Arkitektens intention är att tillbyggnaden med denna utformning tydligt ska kunna läsas som ett senare tillägg. Ett uttryckligt mål är att byggnaden ska kunna signalera den högteknologiska verksamhet som den är tänkt att inrymma.

Den nya grönytan som skapas runt hus 10 är utformad för att skapa en koppling mellan Ångström och exercisfältet. En av förslagets förtjänster är att marken kring tillbyggnaden föreslås gestaltas och planteras, vilket tillför landskapsarkitektoniska och gröna värden som platsen inte har idag. Markbeläggningen regleras inte genom detaljplanen, men stödmurar för att strukturera den omkringliggande marken tillåts.

Figur 10. Volymstudier hus 10 sett från Dag Hammarskjölds väg (Tema arkitekter).

Föreslagen bebyggelse skymtas från Kungsängen och järnvägsspåren mot Uppsala central. Det befintliga Ångströmlaboratoriet är också synligt från detta läge, dock ligger anläggningen kringgärdad av träden på åsen. Hus 10 skulle framstå tydligare som en egen volym eftersom byggnaden är högre och dess form lättare är avläsbar. Byggnadens höjd provas inom ramen för detta planarbete.

Det är viktigt att beakta relationen till slottets putsade fasad och domkyrkans materialitet vid beslut om tillbyggnadens fasad. Hus 10 bör till karaktären inte konkurrera med Uppsalas kända landmärken.

Figur 11. Volymskiss hus 10 sett från Kungsängen (Tema arkitekter).

Kulturarv

Förutsättningar

Enligt översiktsplanen ingår området i riksintresset för kulturmiljövården Uppsala stad.

Enligt motiveringen till klassificeringen är miljöer och bebyggelse kopplad till centralmakten, domkyrkan och lärdomsstaden Uppsala ett uttryck för riksintresset. Miljöer och byggnader som hör samman med funktionen som regementsstad är av stort värde. Riksintressant är också den monumentala bebyggelsens dominans i stadsbilden där stadens siluett från infarterna präglas av landmärkena domkyrkan, slottet och Carolina Rediviva.

Området Polacksbacken har genom århundradena varit av stor militär betydelse. Från 1600-talet och fram till 1800-talets slut var Polacksbacken exercisfält för främst Upplands regemente och Livregementet till häst. Under denna period fanns ingen nämnvärd permanent bebyggelse på Polacksbacken. Först kring sekelskiftet dagens kasernanläggning form. Sedan den militära verksamheten flyttat till Enköping 1982 brukas lokalerna av Uppsala universitet.

Sammanlagt nio byggnader inom kasernområdet är sedan 1995 byggnadsminnesförklarade (enligt kulturminneslagen). Byggnaderna är representativa i sin monumentalitet och typiska representanter för sin tids kasernarkitektur.

Öster om laboratoriet ligger de så kallade underofficersvillorna. Dessa uppfördes 1877 och är skyddade i gällande detaljplan (60 Z) genom q, vilket innebär att de inte får förvanskas eller rivas. Dessa användes först som bevärningsbaracker, därefter som bostäder för underofficerer. Byggnaderna används idag huvudsakligen som kontor för Uppsala universitet.

Minnessten

I korsningen mellan Regementsvägen och den namnlösa gatan finns en minnessten av granit (RAÄ-nummer 397:1) från 1945.

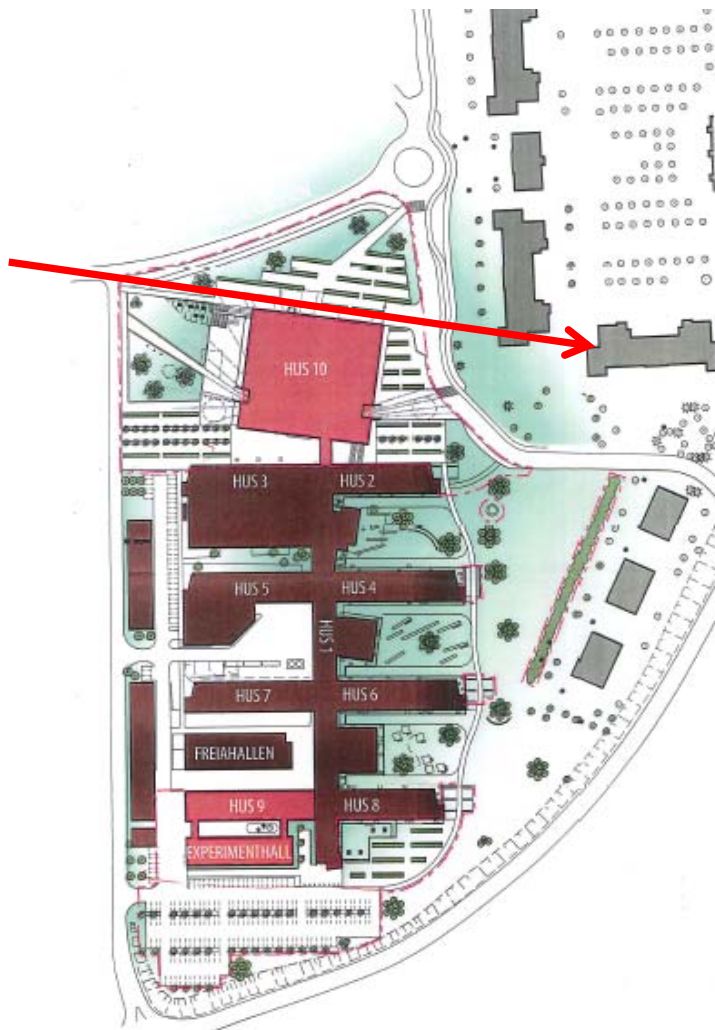
Förändringar

Hus 9 skulle ligga inom Ångströms befintliga bebyggelseområde och varken synas från eller angränsa till de kulturhistoriska miljöerna Polacksbacken och f d regementet. Tillbyggnaden bedöms därför inte påverka platsens kulturhistoriska värden.

Hus 10 skulle innebära att Ångströmlaboratoriet kommer närmare Polacksfältet. Dock ligger anläggningen fortfarande tillbakadragen från och lämnar ett respektavstånd till Regementsvägen. Det kommer enligt förslaget skapas ytor för cykelparkering och plantering på laboratoriets sida av Regementsvägen. Tillbyggnaden skulle således inte påverka möjligheterna att använda eller uppleva fältet såsom idag. Genom byggnadens snedställda placering störs inte siktlinjen mot kasernområdet från Dag Hammarskjölds väg, se figur 10 och 12. Kring hus 10 planeras för gröna ytor som kan förstärka upplevelsen av rekreativmiljö jämfört med dagens hårdgjorda mark för parkering.

Hus 10 kommer att framstå som en stor huskropp på platsen. Det är därför mycket viktigt att den har hög arkitektonisk kvalitet. En viktig faktor är dels att den stora volymen, som är en följd av lokalprogrammet, behåller den nedbrutna skala och de avvägda proportioner som den föreslagna horisontella uppdelningen i sektionen visar, dels att verkshöjden består i samband med bygglovprövning och genomförande vad gäller materialval och detaljlösningar.

Hus 10 kan komma att skymmas vid åskammen, men bedöms inte påtagligt konkurrera med Uppsalas siluettkaraktärer, se figur 11. Detta eftersom avståndet till slottet och domkyrkan är så stort att siluetterna inte läses samman.

Figur 12. Siklinjer från Dag Hammarskjölds väg mot fd regementsbyggnaderna.

Vad gäller anpassning till det befintliga Ångströmlaboratoriet föreslås länken som förbinder tillbyggnaden med befintligt hus vara anpassad i höjd för att inte bryta huvudbyggnadens takfot. Mötet mellan den nya länken och befintlig byggnad bedöms därigenom kunna ske varsamt.

Naturmiljö

Förutsättningar

Både Kronparken och fältet Polacksbacken har enligt kartläggningen i översiktsplanen sociala och/eller ekologiska värden samt klassningen mycket högt naturvärde. Kronparken är också utsedd till särskilt bevarandevärdt grönt område. På platserna för den planerade byggnationen finns idag buskar och i läget för hus 9 även mindre körsbärsträd. Jordarten är isälvs sediment, sand och grovmo.

Inom planområdet finns inga skyddsvärda områden, rödlistade, eller på andra sätt sällsynta arter. Några nyckelbiotoper eller andra skyddade områden finns inte utpekade inom området. Planförslaget bedöms därför inte motverka miljömålen.

Enligt översiktsplanen är Kronparken ett tätortsnära och bevarandevärd rekreativt område. Från Uppsala centrum och ner till Ekoln finns fortfarande ett nästan sammanhängande stråk med orörd eller betad natur. Mitt i detta stråk går Gula stigen. Vandringsleden sträcker sig från Studenternas idrottsplats i södra änden av Stadsträdgården, via Kronparken och Gottsundagipen till Skarholmen vid Ekoln. Närområdet är också välförsett med cykelvägar.

Förändringar

Hus 10 föreslås bli ca 58 m högt i sin högsta punkt, och skulle därmed påtagligt komma att skugga sitt närområde. Omfattningen av skuggningen har studerats genom en solstudie enligt nedan. Enligt denna framgår att skuggan inte sträcker sig ut på exercisfältet. Då det inte finns bevarandevärd vegetation inom någon av de beskuggade zonerna som kräver direkt sol bedöms de nya byggnadskropparna inte påverka kringväxande växtlighet negativt.

SOLSTUDIER - ÅNGSTRÖM Etapp 4

20 mars, Vårdagjämning

Figur 13. Solstudie framtagen av Tema arkitekter.

Eftersom tillbyggnaderna föreslås på mark som redan är exploaterad bedöms möjligheterna till rekreation i området inte påverkas. De landskapsarkitektoniska åtgärder som föreslås kring hus 10 medför snarare större möjligheter till rekreation än platsen har idag.

Vattenmiljö

Förutsättningar

Området ligger inom den yttre skyddszonen för vattentäkt. Enligt skyddsföreskrift (ISSN 0347-1569) från länsstyrelsen gäller därför att markarbeten inte får ske djupare än 1 meter över högsta grundvattenyta. Enligt kartering har området hög sårbarhet vad gäller grundvattenmagasin. Eventuell dispens från vattenskyddet ska sökas av byggherren i samband med planens genomförande.

Vad gäller dagvatten avvattnas avrinningsområdet i Fyrisån, som är närmast belägna recipient. Fyrisån rinner ut i Ekoln som är en del av Mälaren. Fyrisån har, enligt statusbedömningen som har utförts inom ramen för vattendirektivet, ej god kemisk status då kvicksilver medräknas, men god status när kvicksilver undantas, samt måttlig ekologisk status. Uppgifterna är hämtade från VISS (Vatteninformationssystem Sverige). Miljö kvalitetsnormen för vattendraget är god kemisk ytvattenstatus år 2015 och god ekologisk status 2021. Nya verksamheter får inte föranleda att statusmålet inte kan uppnås.

Området som berörs av planen används idag enbart som markparkering för bilar. Platsen för hus 9 rymmer 97 platser, medan platsen för hus 10 är en parkering för 357 bilar (totalt 454 platser). Platserna används för närvarande främst av personer som arbetar på Ångström eller på ITC. Det finns inget som tyder på att det i området skulle finnas några markföroreningar som behöver hanteras i samband med byggnation. Att bebygga platserna kräver ingen rivning av bebyggelse eller markåtgärder som påverkar växtlighet av värde.

Förändringar

Vid byggnation är det viktigt att säkerställa att markarbeten inte inverkar menligt på grundvattennivån.

I jämförelse med nuläget kommer inga nya ytor att hårdgöras; snarare kommer fler ytor att planteras. Det finns således förutsättningar att minska belastningen från området genom bättre lokal infiltration. Med hänsyn till närheten till Fyrisån är det viktigt hur dagvattnet tas om hand, vilket har utretts i en särskild dagvattenutredning. Enligt denna kommer dagvattenflödet i stort sett att förbli detsamma som idag trots de planerade tillbyggnaderna, och att befintliga ledningar klarar att ta hand om ett 5-årsregn utan några särskilda åtgärder.

Ett planerat parkeringsgarage kommer att förses med avdunstningsrännor med oljefälla som behöver rensas regelbundet. Detta skulle förhindra att eventuella större oljeutsläpp från parkeringen sprids till recipienten.

Sammantaget bedöms detaljplanen inte medföra att en ökad mängd dagvatten av sämre kvalitet än i dagsläget kan nå Fyrisån. Under förutsättning att de åtgärder som föreslås i PM för dagvattenhanteringen genomförs bedöms att möjligheterna att nå satta miljö kvalitetsnormer inte påverkas till följd av detaljplanen.

Det planeras för ett nedgrävt garage under hus 10, vilket förutsätter schaktning av massor under dagens parkering, dvs ett möjligt tillfälle till rening av marken. Den utökade verksamhet som de nya tillbyggnaderna möjliggör bedöms inte medföra någon ökad klimatpåverkan. Antalet bilplatser består som idag, och den ökande mängden människor i området har möjlighet att transportera sig per cykel eller med befintlig kollektivtrafik

Infrastruktur

Förutsättningar

Området är kollektivtrafikförsörjt genom ett flertal busslinjer som går Regementsvägen, Lägerhyddsvägen, under Kungsängsleden och bort mot Ulleråker. Passagen under Kungsängsleden är i övrigt stängd för fordonstrafik. Längs bussträckningen finns goda möjligheter att cykla. Den så kallade ”Västra gatan” väster om Ångström är också stängd för allmän trafik ut till

Kungsängsleden; in- och utfart är endast tillåten för byggtrafik. Denna lösning har ett tidsbestämt tillstånd/ bygglov.

Således finns ingen möjlig passage per bil förbi laboratoriet.

Förändringar

Eftersom Ångström utökas kommer fler personer att studera och arbeta i byggnaden, vilket kommer att leda till ett högre tryck på både kollektivtrafik, biltrafik och cykelställ.

De parkeringsplatser som tas i anspråk kompenseras till största del genom det nya parkeringsgaraget om 300 platser. Utanför planområdet men på tomten finns ytterligare 163 parkeringsplatser precis söder om hus 9. Totalt antal parkeringsplatser i förhållande till gällande parkeringsnorm redovisas nedan. Uträkningen baseras på hela fastigheten Kronåsen 7:1, inte bara planområdet.

Uträkning parkeringsplatser enligt norm;

Fördelning lokaltyper;

1/3 kontor = 12 platser/ 1 000 kvm (zon 2)

1/3 undervisning = 0 platser/ 1 000 kvm

1/3 laboratorium = 0 platser/ 1 000 kvm

Befintliga Ångström 73 000 kvm (BTA);

- norm 292 platser

- idag 527 platser

Befintliga Ångström med föreslagna tillbyggnader 103 800 kvm (BTA)

- norm 415 platser (103 800/3x12/ 1000)

- planerat 510 platser

Om en stomlinje för kollektivtrafiken tillkommer i närheten enligt ambitionerna i översiktsplanen ökar kapaciteten avsevärt genom tätare avgångar. Stomlinjen planeras preliminärt att gå öster om laboratoriet, möjligen längs Lägerhyddsvägen, i sin sträckning mellan centrum och vidare mot Ulleråker. Cykelparkeringar planeras norr om hus 10. Antalet parkeringsplatser för cykel skall följa Uppsalas parkeringsnorm.

Den nya tillbyggnaden kommer inte att generera trafik i området som inte redan finns idag, vilket innebär att miljö kvalitetsnormer för luft inte påverkas menligt eller att utsläpp av växthusgaser sker i en sådan omfattning att klimatpåverkan sker.

PLANFÖRSLAGET

Förslaget till detaljplan baseras på gällande detaljplan (*Dp 60 Z*) som vann laga kraft 1994 i förening med förslagen till nya tillbyggnader.

KS	Bebyggelsen utgörs av universitetslokaler med tillhörande kontor, föreläsningssalar, laboratorium, tekniska anläggningar med mera som hör till universitetsverksamhet. Föreskriven användning gäller för hela planområdet.
e ₁	För huvudbyggnaden, där även hus 9 ingår, gäller att byggnation får ske upp till en byggnadsarea om högst 16 800 kvadratmeter. Anledningen till bestämmelsen är att det ska vara möjligt att bygga till laboratoriet med vissa mindre tillbyggnader så länge detta

sker inom ramen för den egna interna gårdsmiljön. Bestämmelsen reglerar största byggnadsarea, till skillnad från den gällande planens reglering med bruttoarea. Anledningen är att bestämmelser om byggnadsarea är enklare att tillämpa vid bygglovprövning för bebyggelse av detta slag. De delar av ursprungshuset som inte ligger planenligt enligt gällande detaljplan görs nu planenliga retroaktivt.

- f₁ Huvudbyggnad och flyglar ska utformas med putsfasader och tak av ståndfalsad plåt som ansluter till karaktärsdrag hos bebyggelse i omgivningen. Denna bestämmelse finns i princip sedan tidigare i gällande detaljplan. Dock regleras inte byggnadens kulör såsom i gällande plan.
- f₂ Byggnad ska utföras i huvudsak enligt illustration på plankartan. Med detta avses den sektion som redovisas på plankartan. De övergripande principerna är; anslutningen mellan hus 10 och hus 1 ska ske under den befintliga byggnadens takfot, garagevåningar ska förläggas under mark, en sockeldel med undervisningslokaler samt vistelseytor ovanpå, en indragen våning ovanpå sockeldelen, utkragande övre våningar. Detta för att säkerställa en struktur med indragna och utskjutande partier som motverkar storskalighet.
- n₁ Som ett komplement till byggrättsbestämmelsen om största byggnadsarea regleras en minsta friyta lämplig för utevistelse. Denna bestämmelse gäller sedan tidigare i gällande plan.
- n₂ Murar får normalt inte uppföras på prickmark. Eftersom sådana dock är en förutsättning för att kunna strukturera landskapet i enlighet med presenterade illustrationer införs en särskild bestämmelse för att möjliggöra dem.
- v₁ Ljusgård får uppföras till högsta totalhöjd om + 59 meter. Det är mycket viktigt att reglera hus 10 både vad avser höjd, storlek och läge eftersom denna enligt förslaget skulle få stor inverkan på stadsbilden.

Höjdregleringen utgår från högsta totalhöjd. Denna reglering bedöms vara enklare att tillämpa än byggnadshöjd när det som i detta fall är svårt att fastställa en beräkningsgrundande sida.

Högsta föreslagna totalhöjd är +54 meter för huvudbyggnad. Detta innebär en utökad byggrätt jämfört med gällande detaljplan med syfte att möjliggöra nödvändiga tekniska anordningar på taket. Avvägning ska dock göras av anpassning till stadsbild i samband med en bygglovprövning.

Högsta totalhöjd för hus 10 är satt till + 58 meter i enlighet med byggnadens höjd enligt sektionen på plankartan.

För att säkerställa att länken mellan hus 10 möter hus 1 under dess takfot är länkens höjd begränsad till + 45.

Totalhöjden är satt till + 39 för den del av området som idag bebyggs med tekniska anläggningar. Denna höjd motsvarar ca 12 meter ovan mark. Bakgrunden till denna höjdsättning är en anpassning till befintliga byggnaders storlek, se figur 14.

Högsta nockhöjd är reglerad för att tydliggöra huvudbyggnadens (hus 1) nock. Höjddangivelsen motsvarar i huvudsak den nockhöjd byggnadskroppen har idag.

Kommentarer kring några av de övriga bestämmelserna

Inom planområdet blir det möjligt att bevara befintliga gång- och cykelvägar på kvartersmark (x-område), samt den angoringsgata som löper mellan stråket med tekniska anläggningar och laboratoriet.

Cykelparkering ska ske på kvartersmark. Möjlighet att uppföra tak för cyklar ges på viss specifika platser vid hus 10. I övrigt får ingen taköverbyggnad för cyklar ske eftersom det är viktigt för upplevelsen av den nya byggnadskroppen och mötet med befintlig byggnad att behålla och utveckla ett öppet parklandskap runt bebyggelsen.

Parkering för bilar ska också ske på kvartersmark. Det är möjligt att bygga garage under föreslagen bebyggelse.

Figur 14. Redovisning av de tekniska anordningarnas befintliga höjder (framtagen av Akademiska Hus).

Nollalternativ

Nollalternativet är att befintliga detaljplanen fortsätter att gälla. Det innebär att det inte kommer vara möjligt att bebygga området med hus 10. Utan byggnation kommer det inte finnas skäl att avveckla markparkeringen mot Polacksbacken och ersätta den med grönytor.

Förslaget innebär den förtätning som enligt gällande översiktsplan önskas i detta stråk. Förslaget möjliggör också en förstärkning och expansion av universitets verksamhet inom området.

PLANENS GENOMFÖRANDE

Organisatoriska åtgärder

Ansvarsfördelning

Byggherren ansvarar för genomförande av anläggningar på kvartersmark.

Tekniska åtgärder

Utredningar inför bygglovsprövning

Byggherren bekostar de utredningar som är nödvändiga för bygglovprövningen.

Markföreningar

Eventuella markföreningar ska åtgärdas i samband med byggnation.

Ledningar

Det åligger byggherren att upprätta förteckning över ledningarna i området. Byggherren ska kontakta de berörda ledningsägarna i god tid. Byggherren bekostar erforderlig ledningsflytt inom planområdet. Utsättning av befintliga kablar skall begäras innan arbetena sätts igång. Befintliga anläggningar måste hållas tillgängliga för berörda ledningsägare under byggtiden.

Dagvatten

Dagvatten ska omhändertas, renas och fördröjas inom planområdet innan anslutning till det kommunala dagvattennätet. Bebyggelsen som möjliggörs genom planförslaget kräver ingen ny anslutningspunkt till dagvattennätet. Den befintliga anslutningen i sydöstra delen av området har erforderlig kapacitet.

Ekonomiska åtgärder

Planekonomi

Planen bedöms vara ekonomiskt genomförbar.

Byggherren bär det ekonomiska ansvaret för genomförande av anläggningar på kvartersmark.

Fastighetsrättsliga åtgärder

Fastighetsbildning, gemensamhetanläggning m.m.

Detaljplanen utgör underlag för de fastighetsrättsliga åtgärder, som är en förutsättning för planens genomförande.

Stadsbyggnadsförvaltningen

Uppsala i augusti 2015

Ulla-Britt Wickström
Planeringschef

Malin Danielsson
Planhandläggare

Beslutad av plan- och byggnadsnämnden för:

- samråd
- granskning
- antagande

2014-04-10

2015-08-27

Datum
2015-09-15Diarienummer
PBN 2013-000340

Detaljplan för Ångströmlaboratoriet, Uppsala kommun

Normalt planförfarande

GRANSKNINGSSLISTA

Kommunala lantmäterimyndigheten
Länsstyrelsen

Sakägare och boende inom och utanför planområdet

Enligt fastighetsförteckning

Hyresgästföreningar

HUS, Hyresgästföreningen Uppsala Studentbostäder

Övriga

Skanova Access AB
Svenska Kraftnät
Uppsala Stadsnät AB
Uppsala Vatten och Avfall AB
Vattenfall Eldistribution AB
Vattenfall Värme Uppsala AB
Kollektivtrafikförvaltningen UL
Landstingsservice i Uppsala län
Upplandsmuseet

För allmänhetens kännedom

Kommuninformation
Stadsbiblioteket

För kännedom

Sökanden
Kommun råd: Marlene Burwick, Erik Pelling
Politiska partier: Vänsterpartiet, Moderata samlingspartiet, Miljöpartiet

Stadsbyggnadsförvaltningen, Bygglov
Stadsbyggnadsförvaltningen, Namngivningsnämnden

Plan- och byggnadsnämnden
Postadress: Uppsala kommun, stadsbyggnadsförvaltningen • 753 75 UPPSALA •
Besöksadress: Lokföraren, Stationsgatan 12
Telefon: +46 18 - 727 87 00 • Fax: +46 18 - 727 87 10 • E-post: plan-byggnadsnamnden@ uppsala.se
www. uppsala.se